

Sygn. akt IV P 48/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2017 r.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Anna Staszkiwicz

Protokolant: Agnieszka Łakomiak

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2017 r. w Jeleniej Górze

sprawy z powództwa **P. S.**

przeciwko **Komendantowi Miejskiemu Państwowej Straży Pożarnej w J., K. Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w J.**

o zasiłek pogrzebowy

- I. oddała powództwo w stosunku do Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w J.,
- II. zasądza od strony pozwanej K. Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w J. na rzecz powoda P. S. kwotę 4.000 zł (cztery tysiące złotych),
- III. nadaje wyrokowi w punkcie II rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 3.863,90 zł,
- IV. zasądza od strony pozwanej K. Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w J. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze kwotę 200 zł tytułem opłaty od pozwu, od której powód był ustawowo zwolniony,
- V. nie obciąża powoda kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej K. Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w J..

UZASADNIENIE

Powód P. S. w pozwie wniesionym przeciwko Komendantowi Miejskiemu Państwowej Straży Pożarnej w J. domagał się zasądzenia na jego rzecz zasiłku pogrzebowego po zmarłym członku rodziny w wysokości 4.000 zł.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 07.03.2017 r. Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w J. odmówił mu wypłaty zasiłku pogrzebowego po zmarłym ojcu uznając, że koszty postawienia nagrobka nie są kosztami bezpośrednio związanymi z pogrzebem członka rodziny, za które przysługuje zwrot kosztów rzeczywiście poniesionych. Zdaniem powoda, przepisy art. 104 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej nie precyzują, jakie wydatki składają się na koszty pogrzebu, a postawienie nagrobka stanowi konieczny element pochówku.

W odpowiedzi na pozew pozwany Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w J., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wniósł o odrzucenie powództwa w całości lub oddalenie powództwa w całości, a także zasądzenie od powoda kosztów procesu, w tym z tytułu zastępstwa adwokackiego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany wskazał, że roszczenie powoda nie jest sprawą cywilną w rozumieniu art. 1 kpc. Kwestia przyznania zasiłku pogrzebowego, o którym mowa w art. 104 § 1 pkt 2 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, ustalana jest w drodze decyzji administracyjnej, która podlega kontroli w toku instancji przez organy

administracji publicznej oraz kontroli sądowo – administracyjnej. Z tych względów pozew powinien zostać odrzucony. Ponadto pozwany wskazał, że koszt budowy granitowego pomnika nie jest kosztem związanym z pogrzebem, zaś jego postawienie jest fakultatywne. Nie można zatem uznać, że koszt budowy pomnika mieści się w kosztach pogrzebu (zasilek pogrzebowy). Dodatkowo z pisma Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynika, że zasilek pogrzebowy po zmarłym B. S. pobrała matka powoda D. S.. Kwota ta winna być wydatkowana zgodnie z jej przeznaczeniem, tj. na cele związane z organizacją pogrzebu ojca powoda. Powód, jako poniesiony przez niego koszt pogrzebu, przedstawił wyłącznie fakturę VAT nr (...) z tytułu nagrobka granitowego dla zmarłego ojca.

Na rozprawie w dniu 16.08.2017 r. Sąd z urzędu wezwał do udziału w sprawie w charakterze strony pozwanej K. Miejską Państwową Straż Pożarną w J..

W odpowiedzi na pozew strona pozwana K. Miejska Państwowa Straż Pożarna w J., reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, wniosła o odrzucenie powództwa w całości lub oddalenie powództwa w całości, a także zasądzenie od powoda kosztów procesu, w tym z tytułu zastępstwa adwokackiego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska strona pozwana wskazała analogiczne argumenty, jak w odpowiedzi na pozew złożonej przez Komendanta Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w J..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Jest bezsporne, że P. S. pełni służbę w K. Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w J. na stanowisku ratownik – kierowca.

Jest bezsporne, że w dniu (...) zmarł ojciec P. S..

Jest bezsporne, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wypłacił w dniu 08.02.2016 r. zasilek pogrzebowy w wysokości 4.000 zł D. S. – żonie zmarłego, a matce P. S..

W dniu 17.01.2017 r. P. S. pokrył z własnych środków pieniężnych koszty postawienia nagrobka granitowego w miejscu pochówku swojego ojca.

Dowód: faktura VAT nr (...) w kopercie na k. 8,

zeznania powoda P. S. k. 36v;

Jest bezsporne, że w dniu 05.01.2017 r. P. S. złożył raport do Komendanta Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w J. o wypłaceniu zasiłku pogrzebowego po zmarłym ojcu.

Jest bezsporne, że pismem z dnia 07.03.2017 r. Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w J. odmówiła P. S. wypłacenia zasiłku pogrzebowego wskazując, że koszty postawienia nagrobka nie są kosztami bezpośrednio związanymi z pogrzebem członka rodziny, za które przysługuje zwrot kosztów rzeczywiście poniesionych.

Średnie miesięczne wynagrodzenie P. S. z ostatnich trzech miesięcy, liczone jak ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, wynosiło 3.863,90 zł brutto.

Dowód: kopia zaświadczenia k. 17.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu, powództwo co do zasady zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należało wskazać, że nie mają racji pozwani twierdząc, że roszczenie powoda nie jest sprawą cywilną w rozumieniu art. 1 kpc, zaś kwestia przyznania strażakowi zasiłku pogrzebowego, o którym mowa w art.

104 ust. 1 pkt 2 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, ustalana jest w drodze decyzji administracyjnej, która podlega kontroli w toku instancji przez organy administracji publicznej oraz kontroli sądowno – administracyjnej.

W orzecznictwie Wojewódzkich Sądów Administracyjnych dominuje bowiem pogląd, który sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela, że sprawa odmowy wypłaty strażakowi zasiłku pogrzebowego jest sprawą dotyczącą roszczeń majątkowych o świadczenie pieniężne wynikające ze stosunku służbowego i zgodnie z art. 111a ustawy o Państwowej Straży Pożarnej podlega rozpoznaniu przez sąd pracy. Przepis art. 111a powołanej ustawy wyłącza drogę postępowania administracyjnego i postępowania przed sądami administracyjnymi w sprawach dotyczących wypłaty zasiłku pogrzebowego strażakowi, o którym mowa w art. 104 ust. 1 w związku z art. 93 ust. 3 pkt 1 tej ustawy (patrz: wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 10.10.2007 r., IV SA/Wr 296/07; postanowienie WSA w Rzeszowie z dnia 10.03.2016 r., (...) SA/R. 143/16, opublikowane w systemie L.).

Z tych względów brak było podstaw do odrzucenia pozwu z uwagi na niedopuszczalność drogi sądowej.

Powództwo podlegało jednak oddaleniu w stosunku do pozwanego przez powoda Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w J. z uwagi na brak po jego stronie legitymacji procesowej biernej.

Zgodnie z art. 3 kp pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one pracowników. Stosownie zaś do treści art. 3¹ § 1 kp za pracodawcę będącego jednostką organizacyjną czynności w sprawach z zakresu prawa pracy dokonuje osoba lub organ zarządzający tą jednostką albo inna wyznaczona do tego osoba.

Biorąc pod uwagę treść powyższych przepisów stwierdzić należało, że powód skierował swoje powództwo przeciwko niewłaściwemu podmiotowi. Nie pozwał bowiem pracodawcy, lecz reprezentanta pracodawcy, tj. Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w J., który nie posiadał jednak legitymacji biernej w niniejszej sprawie.

Z tych względów Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku.

Sąd uznał natomiast za zasadne roszczenie powoda o wypłatę zasiłku pogrzebowego.

W myśl art. 93 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 24.08.1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1204) w razie śmierci strażaka lub członka jego rodziny przysługuje zasiłek pogrzebowy.

Zgodnie z art. 104 ust. 1 tej ustawy, w razie śmierci członka rodziny strażakowi przysługuje zasiłek pogrzebowy w wysokości:

- 1) 4000 zł, jeżeli koszty pogrzebu ponosi strażak;
- 2) kosztów rzeczywiście poniesionych, nie wyższych jednak od kwoty określonej w pkt 1, jeżeli koszty pogrzebu ponosi inna osoba.

Za członka rodziny strażaka, o którym mowa w ust. 1, uważa się m.in. rodziców strażaka (art. 104 ust. 2 pkt 5 powołanej ustawy).

Z ustaleń Sądu wynika, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wypłacił w dniu 08.02.2016 r. zasiłek pogrzebowy w wysokości 4.000 zł D. S. – żonie zmarłego, a matce P. S.. Wypłacenie tego zasiłku pogrzebowego nastąpiło na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W ocenie Sądu, fakt ten nie wyłączał jednak uprawnień powoda do ubiegania się o wypłacenie zasiłku pogrzebowego w oparciu o przepisy ustawy o Państwowej Straży Pożarnej. W myśl powołanego przepisu art. 104 ust. 1 pkt 2 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, w razie śmierci członka rodziny strażakowi przysługuje zasiłek pogrzebowy w wysokości kosztów rzeczywiście poniesionych, nie wyższych jednak od kwoty 4.000 zł, jeżeli koszty pogrzebu ponosi inna osoba. Rozstrzygnięcia wymagało zatem, czy koszt postawienia granitowego nagrobka może być zaliczony do kosztów pogrzebu.

W ocenie Sądu orzekającego w niniejszej sprawie, koszt postawienia nagrobka granitowego powinien być zaliczony do kosztów pogrzebu. Sąd podziela bowiem stanowisko wyrażone w doktrynie i orzecznictwie odnośnie interpretacji pojęcia „koszty pogrzebu”, że „w doktrynie prawa cywilnego (na podstawie art. 446 KC) przyjmuje się, że „koszty pogrzebu powinny uwzględniać wysokość typowych wydatków z tego tytułu zważywszy na środowisko, tradycje i zwyczaje lokalne” (M. Safjan, w: Kodeks, s. 1293; por. także wyr. SN z 25.7.1967 r., I CR 81/67, OSNCP 1968, Nr 3, poz. 48). Tak też SN w wyr. z 22.1.1981 r. (II CR 600/80, L.), odnosząc się do kosztów zwyczajowo przyjętych w danym środowisku, wskazał, że przy kosztach postawienia nagrobka można brać pod uwagę ceny nagrobków przeciętnych, zaś przy rozstrzygnięciu o zwrocie kosztów wyżywienia uczestników uroczystości pogrzebowych jedynie zasadniczy posiłek. (...) W kontekście określania normatywnej treści omawianego pojęcia, istotny jest wyr. SN z 6.1.1982 r. (II CR 556/81, L.), w którym podkreślono, iż obowiązek zwrotu kosztów pogrzebu na podstawie art. 446 § 1 KC obejmuje zwrot kosztów związanych bezpośrednio z pogrzebem (jak przewóz zwłok, nabycie trumny, zakup miejsca na cmentarzu i inne), jak również zwrot wydatków, odpowiadających zwyczajom danego środowiska. Do tych wydatków zalicza się koszt postawienia nagrobka (w granicach kosztów przeciętnych, jeżeli nawet koszty rzeczywiste były znacznie, np. ze względu na materiał lub wystrój nagrobka, wyższe), wydatki na wieńce i kwiaty, koszty zakupu odzieży żałobnej i in. (...) Z kolei w uchwale SN z 2.2.2011 r. (I UZP 5/10, OSNP 2011, Nr 13–14, poz. 186) podkreślono, że celem wypłaty zasiłku pogrzebowego jest, co do zasady, pokrycie kosztów „pożegnania” zmarłego w sposób zwyczajowo przyjęty. Może on obejmować również koszty pomnika czy ceremonii pogrzebowej. Nie należy więc utożsamiać pogrzebu wyłącznie z aktem złożenia ciała albo szczątków, ale z przeprowadzeniem zwyczajowo przyjętych, w danej kulturze, obrzędów związanych ze śmiercią i pożegnaniem osoby zmarłej” (patrz: G. Gudowska, K. Ślęzak (red.), Emerytury i renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Komentarz. Warszawa 2013, opublikowany w systemie Legalis).

Z uwagi na to, że wskazany przez powoda koszt postawienia nagrobka granitowego nie był kwestionowany przez stronę pozwaną K. Miejską Państwową Straż Pożarną w J., jak również fakt poniesienia tego wydatku przez powoda, Sąd uwzględnił powództwo i orzekł jak w punkcie II wyroku.

Sąd nadał wyrokowi w pkt. III rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 3.863,90 zł, na podstawie art. 477² § 1 kpc, zgodnie z którym sąd, zasądzając należność pracownika w sprawach z zakresu prawa pracy, z urzędu nada wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności w części nie przekraczającej pełnego jednomiesięcznego wynagrodzenia pracownika.

Sąd na podstawie art. 113 § 1 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zasądził od strony pozwanej K. Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w J. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 200 zł tytułem opłaty od pozwu. Kwota ta odpowiada wysokości 5 % zasądzonej należności.

Sąd nie obciążył powoda kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej K. Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w J., choć prawidłowo winien to uczynić w stosunku do pozwanego Komendanta Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w J., co do którego powództwo oddalił. Zdaniem Sądu, błędne określenie przez powoda strony pozwanej wynikało z jego niewiedzy odnośnie określenia pracodawcy, zwłaszcza że czynności z zakresu stosunku pracy były względem niego wykonywane właśnie przez Komendanta. Powództwo co do zasady było jednak uzasadnione.